

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Svahken Sijte
Valdalsfjellet 588
2443 DREVSJØ

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1119-4

22. september 2021

Avgjørelse av klage på vedtak om avslag på søknad om skadefelling av ulv i rovviltregion 5 - Engerdal kommune

Klima- og miljødepartementet viser til klage 7. mai 2021 fra Svahken sijte over Miljødirektoratets vedtak 14. april 2021 om avslag på søknad om skadefelling av ulv i Svahken sijte.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 14. april 2021 om avslag på søknad om skadefelling av ulv i Svahken sijte. Saken dreier seg ikke om vilkårene i naturmangfoldloven for å tillate skadefelling er oppfylt, men om faglige begrunnelser knyttet til den praktiske gjennomføringen av skadefelling. Sakens kjerne har i denne saken vært hvorvidt Miljødirektoratet skulle iverksatt et fellingsforsøk med bruk av helikopter i regi av Statens naturoppsyn. Departementet har lagt vekt på at det på vedtakstidspunktet ikke var forhold som gjorde det mulig å iverksette et effektivt fellingsforsøk i regi av Statens naturoppsyn.

Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Svahken sijte søkte 26. februar 2021 om skadefelling av ulv i Svahken sijte. Miljødirektoratet ga et foreløpig svar på søknaden 2. mars 2021, og avsto søknaden i vedtak 14. april 2021. Vedtaket ble påklaget av Svahken sijte 7. mai 2021. Miljødirektoratet behandlet klagen 19. juli 2021 og opprettholdt sitt tidligere vedtak. Saken ble da oversendt Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling

Saksbehandler
Tommy Andersen
22 24 60 54

Klagers anførsler

I oversendelsen av klagen er følgende trukket fram:

"Klager er uenig i Miljødirektorats konklusjon i saken, der vi har gitt avslag på søknad om uttak av ulv i områdene til Svahken sijte, i Engerdal kommune.

Klagen kan grovt oppsummeres i følgende punkter

- *Klager mener at sporforholdene på stedet når søknaden om felling ble fremmet er irrelevant, all den tid Statens Naturoppsyn kan benytte helikopter i forbindelse med uttak, noe det også ble bedt om i søknaden.*
- *Påpeker at saksbehandlingen har tatt for lang tid, og at forvaltningsorganet ikke selv har iverksatt tiltak for å opplyse saken, men heller har pålagt den svake part, å sørge for å finne flere tapte rein.*
- *Mener Miljødirektoratet ikke har vektlagt det vernet som sørsamisk reindrift er gitt og at området ikke er blitt behandlet som beiteprioritert område."*

Som Miljødirektoratet viser Klima- og miljødepartementet videre til klagen i sin helhet.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet sier i sin behandling av klagen blant annet:

"Bruk av Statens naturoppsyn (SNO)

Vi er enig med reinbeitedistriktet i at naturmangfoldloven sine vilkår for å tillate skadefelling av ulv var oppfylt, etter funn av tre tapte rein 26. februar. Og vi kunne følgelig ha utstedt en tillatelse til felling til distriktet, dersom de hadde søkt om det. Men distriktet påpekte i søknaden at de ønsket at et fellingsforsøk skulle utføres av Statens naturoppsyn. Feltpersonellet til Statens naturoppsyn meldte om dårlige/ikke eksisterende sporforhold i området der skadene var påvist, samt at skadene ikke var helt ferske. Det var følgelig slik de vurderte situasjonen, ikke noe sted å starte et eventuelt fellingsforsøk fra, uten at en ny observasjon ble gjort.

Vi ser at vi kunne ha viet noe mer tid i vårt foreløpige svar 2. mars, og i det endelige vedtaket 14. april, til å påpeke at viltseksjonen var i dialog med SNO om denne saken. Men det var altså slik at SNO ikke anså kadaverfunnene gjort 26. februar, som noe mulig utgangspunkt for et fellingsoppdrag. Og at uten en nyere observasjon, ville det ikke være noe sted å starte en jakt på det skadevoldende individet fra. Oppfordringen som ble gitt til reineieren i det foreløpige svaret datert 2. mars, om å melde fra om eventuelle nye observasjoner, ble også gitt til SNOs ansatte. Vi presiserer at det ikke ble satt noe krav om funn av flere kadaver, men at det var en fersk observasjon som kunne være utløsende for å starte ett fellingsforsøk.

Helikopter er et godt hjelpemiddel under fellingsforsøk av rovvilt, når en har gode forhold for sporing og en kan benytte bakkemannskaper til å ringe rundt

og lokalisere hvor viltet som søkes felt befinner seg. Men å benytte helikopter til å søke etter vilt, uten å ha ferske observasjoner eller en forutgående sporing på bakken, kan vi ikke se at vil være effektivt.

Saksbehandlingstid og informasjon

Vi viser til vårt foreløpig svar i saken, og til vedtaket der vi skriver;
"Vi valgte å avvente sluttbehandlingen av søknaden, ettersom ferske observasjoner av ulv i området i tiden etter at det ble påvist skader kunne ha gitt grunnlag for å iverksette ett fellingsforsøk rettet mot individet. Det har etter vår vurdering ikke vært noen mulighet for å utføre ett effektivt uttak av det skadevoldende individet."

Saken er spesiell ettersom vi er enige med reinbeitedistriktet i at naturmangfoldloven sine vilkår for å kunne tillate skadefelling av ulv var oppfylt, etter funn av tre tapte rein 26. februar 2021. Men en slik tillatelse ble ikke utstedt, ettersom SNO ikke hadde noen utgangspunkt for et fellingsoppdrag, uten ny informasjon om aktivitet av ulv i området. Slik informasjon ble ikke registrert i den påfølgende tiden.

Det finnes bare to mulige utfall av en søknad om felling – tillatelse eller avslag. Her ble svaret avslag, selv om det etter vår vurdering var et materielt grunnlag for å kunne gi en tillatelse til felling i slutten av februar. Men sluttresultatet ville etter vår vurdering uansett vært det samme, ingen ulv felt, ettersom det ikke kom noe ny informasjon om aktivitet av ulv i området, som kunne gitt mulighet for å iverksette et aktivt fellingsforsøk.

Sørsamisk reindrift

Det er lagt en rekke politiske føringer for rovviltforvaltningen, Miljødirektoratet er kjent med disse og de er lagt til grunn ved vurdering av saken. Det er av betydning at dokumentene som er førende for forvaltningen leses i sin helhet, ettersom det for rovviltforvaltningen er lagt føringer med kryssende hensyn som må avveies. Vi ser ikke at det i denne saken er gjort noe som strider med de føringen som er lagt for forvaltningen.

Konklusjon

Miljødirektoratet har vurdert vedtaket av 14. april 2021 på nytt, men kan ikke se at det er kommet inn nye opplysninger som har avgjørende betydning for vår vurdering av saken. Vi finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender med dette saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken er behandlet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1, 3 og 4. Departementet har, i henhold til naturmangfoldloven § 7, lagt prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Prinsippet i § 11 anses ikke relevant, da det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Også forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. Deler av region 5 (Hedmark) omfatter ulvesonen, og bestandsmålet for ulv er 4-6 årlige ungekull inkludert halvparten av ungekull født i grenserevir. Tre ungekull skal være helnorske. Det aktuelle området (Svahken sijte) ligger utenfor ulvesonen.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i naturmangfoldloven § 8 dermed er oppfylt. I denne saken foreligger det etter departementets syn tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får mindre betydning.

Vilkårene for å tillate skadefelling av ulv følger av naturmangfoldloven § 18. Bestemmelsen er utformet slik at minst ett av de alternative vilkårene i § 18 første ledd bokstav a til f, samt begge vilkårene i andre ledd første setning, må være oppfylt. I så fall kan skadefelling tillates. Vurderingen om det skal gis tillatelse til felling, dersom de nevnte vilkårene er oppfylt, er lagt til forvaltningens skjønn.

Miljødirektoratet har i denne saken kommet til at naturmangfoldlovens vilkår for å tillate skadefelling av ulv var oppfylt, og vurderingen av vilkårene er heller ikke tatt opp nærmere av klager. Departementet viser til at det er andre, faglige begrunnelser knyttet til praktisk gjennomføring av skadefelling som er avgjørende for saken, og ikke vurderingen av vilkårene i naturmangfoldloven § 18. Departementet ser derfor ikke grunn til å gå nærmere inn på naturmangfoldlovens vilkår i denne saken.

Sakens kjerne er i dette tilfellet hvorvidt Miljødirektoratet skulle iverksatt et fellingsforsøk med bruk av helikopter i regi av Statens naturoppsyn, slik Svahken sijte ba om i søknaden. Departementet viser i den sammenheng til redegjørelsen fra Miljødirektoratet om dårlige/ikke eksisterende sporforhold i området på det aktuelle tidspunktet. At skadene i tillegg ikke var helt ferske, samt at det ikke ble registrert ny aktivitet av ulv i området, gjorde at feltpersonellet i Statens naturoppsyn ikke hadde et tilfredsstillende utgangspunkt for å kunne iverksette et fellingsforsøk. Det ble altså vurdert at det ikke var forhold som gjorde det mulig

å spore opp det aktuelle skadevoldende individet. Som Miljødirektoratet vil også departementet understreke at bruk av helikopter kan være et effektivt hjelpemiddel under gode forhold om vinteren, men under vanskelige forhold eller når ferske observasjoner ikke foreligger, er effekten dårlig. Samtidig vil departementet vise til at Miljødirektoratet i sitt foreløpige svar på søknaden av 26. februar presiserte at situasjonen kunne endre seg, og ba om at eventuelle nye opplysninger (observasjoner eller annen ulveaktivitet) ble meldt inn til Statens naturoppsyn. Departementet registrerer at det ifølge Rovbase ikke er påvist skader fra ulv på tamrein i Svahken sijte eller andre reinbeitedistrikt i Norge etter de tre skadetilfellene i Svahken sijte registrert 26. februar 2021.

Når det gjelder saksbehandlingstid mener departementet at Miljødirektoratet, under de rådende forhold som vanskeliggjorde oppsporing av den aktuelle ulven, har håndtert saken på en god måte. Det ble gitt et foreløpig svar 2. mars 2021 som redegjorde kort for de krevende forholdene, og at direktoratet ønsket å avvente en realitetsbehandling av søknaden til det eventuelt ble gjort nye registreringer av ulveaktivitet i området. Saken ble så realitetsbehandlet av Miljødirektoratet i vedtak 14. april 2021, etter at det ikke var gjort nye registreringer av ulveaktivitet.

Når det gjelder Svahken sijte sin anførsel om at Miljødirektoratet har pålagt den svake part å sørge for å finne flere tamrein tapt til ulv, viser departementet til Miljødirektoratets redegjørelse. Direktoratet skriver blant annet at de kunne redegjort grundigere for dialogen med Statens naturoppsyn, samt at oppfordringen om å melde fra om eventuelle nye registreringer av ulveaktivitet også gikk til Statens naturoppsyn. Et samarbeid med reindrifta eller andre som ferdes i de aktuelle områdene er viktig for raskest mulig å oppdage eventuell rovdyraktivitet. Departementet forstår det slik at Miljødirektoratet mente at det trengtes en ny observasjon som kunne knyttes til ulveaktivitet, og at Miljødirektoratets oppfordring til reindrifta i det foreløpige svaret av 2. mars om å melde fra om eventuelle nye observasjoner ikke var et pålegg om å finne flere tapte rein. Oppfordringen ble gitt fordi en fersk observasjon kunne bli utløsende for å starte et fellingsforsøk, men departementet forstår det slik at også annen aktivitet kunne bli utløsende for å starte fellingsforsøk og at også Statens naturoppsyn var oppfordret til å melde fra om eventuelle registreringer av ulv.

Når det gjelder særlige hensyn til sørsamisk reindrift er departementet enig i direktoratets vurdering.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 14. april 2021 om avslag på søknad om skadefelling av ulv i Svahken sijte. Saken dreier seg ikke om uenigheter om vilkårene i naturmangfoldloven for å tillate skadefelling er oppfylt, men om faglige begrunnelser knyttet til den praktiske gjennomføringen av skadefelling. Sakens kjerne har i denne saken vært hvorvidt Miljødirektoratet skulle iverksatt et fellingsforsøk med bruk

av helikopter i regi av Statens naturoppsyn. Departementet har lagt vekt på at det på vedtakstidspunktet ikke var forhold som gjorde det mulig å iverksette et effektivt fellingsforsøk i regi av Statens naturoppsyn. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Tommy Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Landbruks- og matdepartementet

Landbruksdirektoratet

Mattilsynet

Roviltnemnda i region 5

Statsforvalteren i Innlandet

Statsforvalteren i Trøndelag